

vluchtverhalen van 1951 tot nu
de taal der totetrekkers
Alechinsky in Middelheim

studentenblad Universiteit Antwerpen
dwars

nr. 143 | jaargang 21 | april 2022 | gratis | www.dwars.be

colofon

dwars is het redactioneel onafhankelijk studentenblad van Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten. Het magazine verschijnt minstens drie keer per semester en wordt gratis verdeeld op de campussen van UAntwerpen. Op www.dwars.be vind je met stevige regelmaat nieuwe content.

Dit nummer werd afgesloten op 18 april 2022.

Vragen, opmerkingen, suggesties en lezersbrieven zijn van harte welkom. Anonieme brieven komen niet in aanmerking. De redactie behoudt zich het recht ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

Oplage: 1.500 exemplaren. V.U. Margaux Albertijn, Prinsesstraat 16, 2000 Antwerpen

advertieren@dwars.be ■ contact@dwars.be ■ werving@dwars.be

co-hoofdredacteurs	Dominique Geschiere ■ Margaux Albertijn
secretaris	Tim Vermeiren
redactie	Dominique Geschiere ■ Gert Van Langendonck Kiara Lang ■ Lucas Van Looveren Margaux Albertijn ■ Milan Martinez Sanchez Pebbles Antonissen ■ Stan Schepers Ruth Kindt ■ Tim Vermeiren
poëzie	Benjamin Heirbaut ■ Hanne Collette
eindredactie	Lena Grondelaers (verantwoordelijke) Matthias Van Laer (verantwoordelijke) Dominique Geschiere ■ Edith Coen Hanne Collette ■ Ken Hendrickx Lucas Van Looveren ■ Margaux Albertijn Milan Martinez Sanchez ■ Noor Decaluwe Pebbles Antonissen ■ Remco Terry Tim Vermeiren
beeld	Amber Peeters (verantwoordelijke) Edith Coen ■ Hanne Collette ■ Joke De Wilde Margaux Albertijn ■ Sophie Van Reeth
cover&back	Amber Peeters ■ Sophie Van Reeth
vormgeving	Dominique Geschiere ■ Margaux Albertijn Remco Terry
PR	Margaux Albertijn
sociale media	Margaux Albertijn
IT	Stan Schepers ■ Stein de Groof
drukkerij	Universitas
met dank aan	De Rode Loper

11 Bierman

14 Humans of UAntwerpen

18 kunst op de campus

21 betweter

22 close-up

24 poëzie

26 puzzelpagina

28 doorbraken

30 het laatste woord

De vluchtelingenconventie van Genève viert haar eenen-zeventigste verjaardag. Reden genoeg voor ons om een katern aan zowel de Conventie zelf als aan de tentoonstelling *Vluchtverhalen* in het Red Star Line Museum te wijden. Waar staan we nu, zoveel jaar later?

Grappen over West-Vlaanderen behoren tot het vaste moppenrepertoire van elke Vlaming, maar hoe zit dat taaltje nu eigenlijk in elkaar? Tijd om in de taal der tottrekkers te duiken, of zit je *met de poepers* misschien?

Zo nu en dan besluit ik dat nú het beste moment is om me te wijden aan allerhande projecten, diverse ideeën die me als persoon verrijken zouden. Een écht goed kopje thee zetten bijvoorbeeld, met losse thee in plaats van bultjes, alsof op die manier mijn theïneverslaving een air van rechtvaardiging zou verkrijgen. Een theecantus op Calamartes later voel ik me zowat volleerd. En dat allemaal nadat ik één online artikel uit 2017 las. De nieuwe *homo universalis* worden is helemaal niet zo lastig als het lijkt.

Toegegeven, dat hangt af van je definitie van *homo universalis*, maar goed, ik sta niet boven enige laster over Da Vinci om mijn punt te bewijzen. Zijn we zeker dat hij al die zaken zelf deed? Hij lijkt me ook maar een renaissance-Fabre: *Het Laatste Avondmaal* werd vast geschilderd door overwerkte jobstudenten. Mochten we daar ooit een bewijs van terugvinden, kan ik de advocaat van Da Vinci al horen: ze konden niet tegen de Da Vinciaanse werksfeer, dat was alles, in renaissance-Italië is niets dubieus gebeurd. En al die zogenaamde uitvindingen van Da Vinci? Dat kan eender welke Leonardo gedaan hebben! DiCaprio lijkt me wel in staat om een mooie onderzeeër in elkaar te steken. Doet 'ie vast in zijn vrije tijd. In zoveel films speelt hij toch niet meer.

Een lekker kopje thee zetten, renaissancefiguren zwartmaken, welke talenten heb ik nog nodig om een *mulier universalis* te zijn? In tegenstelling tot Da Vinci – ik zeg het maar! – haal ik wél mijn deadlines voor mijn studie: geen taak komt te laat binnen bij mijn teerbemind professor. Ik kan fietsen in de krochten van de verkeershel die de binnenstad van Antwerpen is. Onder mijn arendsoog raakt elke augiasstal uitgemest en gepromoveerd tot brandschone balzaal. Ik neem complimenten in ontvangst met de zelfverzekerde bravoure van een driejarige die iets voor de eerste maal succesvol zelf heeft gedaan. Ik stuiiter door elke ruimte met het volgende briljante idee in mijn hoofd, immer klaar om me een nieuwe creatieve uitlaatklep eigen te maken. Op die manier is alles zelf willen doen slechts zelfontwikkeling. Ik kom steeds op

mulier universalis

tijd (omdat ondergetekende hoofdredacteur tien minuten te laat niet meer als te laat rekent, klopt deze stelling, n.v.d.r.) Wat ik niet kan? Leonardo heten. En koffiezetten, dat ook niet.

Neem er een kopje thee bij en vertel, op welke manier ben jij de *persona universalis* en overtref jij de Leonardo van jouw vakgebied? Nee, nee, er bestaat geen noodzaak tot zelfdeprecieatie, de dag wordt een pak beter wanneer je jezelf de hemel in prijs. Waardering is zoiets wat het best vanuit jezelf komt, hoe lastig dat soms ook lijkt. Dat je ego te groot zou zijn, ach, dat verwijt krijg je toch al bij het minste, en zelden vanuit een richting die je zelf uit zou willen.

Margaux Albertijn, hoofdredacteur

editoriaal

zeventig jaar

Red Star Line Museum vermenschlijkt

tekst: Tim Vermeiren ■ beeld: Amber Peeters

Sinds april loopt er een tentoonstelling over vluchtelingen in het Red Star Line Museum. *Vluchtverhalen* vertelt in expositievorm persoonlijke verhalen van mensen die hun land ontvluchtten en verweeft ze met de historische context van de (eeen)zeventigste verjaardag van de vluchtelingenconventie van Genève. De tijdelijke tentoonstelling toont zich tragisch actueel nu de oorlog in Oekraïne de gevolgen van gedwongen migratie opnieuw op de kaart zet. Voldoende aanleiding voor *dwars* om een katern aan het onderwerp te wijden; te beginnen met de expositie zelf.

De collectie is eenvoudig opgesteld in de inkomsthal van het museum. Witte, met tekst beschreven blokken die de associatie met een doolhof opwekken, leiden je door de abstracte geschiedenis van cijfers en internationale afspraken naar intieme plekken met mensenspullen. Op de blokken staat de context van de objecten en hun eigenaars geschreven, maar zij vertellen hun werkelijke vluchtverhaal in videofragmenten.

De interviews, basale gebruiksvoorwerpen, visums en brieven nemen je mee naar levensfasen vol afscheid en ontmoeting, radeloosheid en hoop. Ik bleef lang stilstaan bij het verhaal van Ezmar uit Georgië, die zijn land verliet toen de politie hem weigerde te beschermen tegen homofobe knokploegen nadat hij betoogde voor meer LGBTQ+-rechten. Toen hij ook te maken kreeg met homofobie en agressie van medevluchtelingen op de plek waar hij terecht kwam om asiel aan te vragen, vluchtte hij opnieuw. Het is een kort stuk uit een van de vele verhalen die tentoongesteld worden, op hun beurt weer slechts enkele van de vele verhalen die uit noodzaak migrerende mensen meestal met zich meedragen.

Nadat ik mezelf even verloren heb gelopen in het leven van de grote Ander, vraag ik curator Bram Beelaert naar de ontstaansredenen van de expositie. “De tentoonstelling was aanvankelijk gepland naar aanleiding van de zeventigste verjaardag van de Conventie van Genève, maar corona gooide roet in het eten. De terugblik die we voor ogen hadden, krijgt nu een plotse relevantie door de oorlog in Oekraïne, maar dat was dus zeker niet de oorspronkelijke insteek.” Op enkele verwijzingen na vind je dan ook weinig terug over de meest actuele oorzaak van vluchtende mensen die de geschiedenis rijk is. “We waren de teksten aan het afwerken toen de situatie daar ontspoorde. We hebben onszelf de vraag gesteld of we de tentoonstelling toch niet even moesten uitstellen om nog zaken te kunnen aanpassen, maar kozen uiteindelijk om het slechts op enkele plekken doelbewust te vermelden. Eigenlijk is de situatie zich nog aan het kristalliseren, je kan daar pas binnen ten vroegste een jaar echt iets over zeggen. Dat maakt de verhalen die we wel vertellen niet minder actueel. *Vluchtverhalen* toont dat het gaat om iets wat iedereen kan overkomen en dat de Conventie van Genève nog steeds relevant is.”

een mensenmuseum

Omdat het museum met persoonlijke getuigenissen werkt, spreekt het liever over ‘mensen met een vluchtverhaal’ dan over ‘vluchtelingen’: “Je kan moeilijk aan de term ‘vluchteling’ ontsnappen als je dit onderwerp aangaat, maar je merkt dat veel mensen met een vluchtverhaal er ambivalent tegenover staan. Het werkt als een label dat hen reduceert tot een specifieke fase van hun leven.” Daarnaast wil Beelaert ook vermijden te hervallen in een legalistische discussie over definities. “Niet ieder van onze getuigen heeft zich beroepen op de Conventie van Genève. Zo is er het verhaal van een Marokkaanse man die zijn land ontvluchtte omdat hij betrokken was bij studentenprotesten tegen de monarchie. Hij kwam aan in België op een moment dat je hier nog makkelijk als gastarbeider een verblijfsvergunning kreeg. Aan de andere

vluchtverhalen

het verhaal van vluchtelingen

kant van het spectrum heb je een gezin dat Kazachstan ontvluchtte uit angst voor zijn overheid, maar die angst hier moeilijk kon loslaten. Het gezin verbleef hier onder een studentenvisum en is uiteindelijk geregulariseerd geraakt, maar heeft dus nooit asiel aangevraagd. Die verhalen zijn even waardevol: de tentoonstelling gaat over de menselijke ervaring van migratie als een proces, een ingrijpende fase in iemands leven die niet zo maar herleid kan worden tot een statuut.”

Die blik is het Red Star Line Museum niet vreemd. “We hebben de benadering van onze vaste collectie doorgetrokken in *Vluchtverhalen*: één van herkenbaarheid en universeel menselijke emoties. Beide collecties tonen dagelijkse voorwerpen die uit hun context worden gerukt. Ze worden gesacraliseerd en in een museumomgeving gepresenteerd. Tegelijkertijd hebben ze voor de mensen die ze ons in bruikleen hebben gegeven een enorme emotionele waarde; vaak gaat het om een van de weinige spullen die men mee kan nemen. Waar het in het interview gaat over de beleving van een vluchtverhaal zijn die objecten een soort materiële tegenhanger: wat blijft over van die herinnering?”

De interviews worden, in tegenstelling tot de spullen, wel toegevoegd aan de vaste collectie van het Red Star Line Museum. De doelstelling van het museum op lange termijn is om een archief te zijn dat de individuele be-

leving van migratie in zowel verleden als heden toont. “We hebben al een project gehad over ‘liefde en migratie’. In de toekomst zijn nog projecten gepland over onderwerpen als ‘heimwee’ en ‘arbeid en migratie’.”

het stilleven op Linkeroever

Om dat heden te belichten, gingen de curatoren een samenwerking aan met Niko Hafkenscheid en Valentina Stepanova, een kunstenaarsduo dat al een parcours aan participatieve projecten aflegde. Zij verbleven tussen september 2021 en maart 2022 op geregelde tijdstippen in het opvangcentrum voor vluchtelingen op Linkeroever. Ook zij werkten rond materialiteit, om met de ongeveer 260 verblijvenden de stilstand waarin die zich bevinden te veruitwendigen naar iets wat getoond kan worden. Hafkenscheid: “Sommigen waren er nog maar net, anderen al heel lang. Er was veel variatie aan zowel nationaliteiten als redenen waarom ze gevlucht zijn. Zo was er een aanzienlijke groep Afghanen die de taliban zijn ontvlucht, onder wie een opvallend aantal hoogopgeleiden – mensen die in Iran, India en Japan hebben gestudeerd.”

“We probeerden een brug te slaan tussen hoe zij de wereld zien en de plek waar ze letterlijk en figuurlijk vandaan komen. Wegens corona moesten we ons

beperken tot collecties opzoeken door op internet te surfen en in boeken te snuisteren. Uiteindelijk kwamen we uit bij het stilleven, een genre dat hun vaak vreemd was.” Niko en Valentina zetten in de referer een minustudio op en vroegen bewoners om te fotograferen wat ze belangrijk vonden. “Dat werden al snel de essentiële dingen: een telefoon, een mogelijks decoratief element, eten, een mondmasker ... De beelden die zo ontstonden, brengen het tragische van de situatie op een bijna ludieke manier naar voren.” Naast de stillevens namen Valentina en Niko interviews af die zo ver mogelijk losstonden van het migratieverhaal: zo kwamen ze uit bij vragen uit Tinderprofielprompts. “Voor de meeste mensen is de vraag welk adjectief je moeder zou gebruiken als ze je zou omschrijven wel herkenbaar. Eigenlijk werd het ook een vraag wat kunst is: wie maakt wat, waarover gaat het hier?”

de tegenwoordige toekomst

Ik vraag beide heren uiteindelijk hoe ze kijken naar de situatie in Oekraïne na zo intensief met vluchtverhalen om te gaan. Hafkenscheid: “We zitten op een scharniermoment. Plots kunnen we hulp aanbieden die we eerder niet konden geven. Valentina helpt bij het Rode Kruis in het Zuidstation: daar is voor iedereen een bed, kledij, eten ... Heel wat mensen voelen zich nu gediscrimineerd; denk even aan de situatie bij Klein Kasteeltje: daar slapen mensen op straat om zichzelf te kunnen laten registreren. Het is een confuse situatie.”

Beelaerts kijkt door de bril van een geschiedkundige: “Het is interessant hoe Europa het steeds moeilijker heeft met migratie, zelfs als die vanuit een reële angst voor eigen leven komt. Voor Oekraïne lijkt dat nu weg te worden geblazen; in die zin sluit de huidige situatie meer aan bij die van de Hongaarse vluchtelingen in 1956 dan met de oorlogen in Afghanistan en Syrië. Er was toen ook een duidelijk vijandsbeeld, maar de vraag is hoe die houding zal evolueren.”

Het duidelijke vijandsbeeld is slechts een van de speculaties die in de media te lezen vallen over de ongelijke behandeling van verschillende soorten vluchtelingen, toch geven sommigen een onverbiddelijkere verklaring: discriminatie wegens onder andere huidskleur speelt een rol in hoe je behandeld wordt, ook als vluchteling. “Er zullen vast verschillende redenen en parameters zijn,” benadrukt Hafkenscheid, “maar je kan er niet omheen dat er een reëel verschil is in aanpak. Ik probeer wel positief te blijven – uiteindelijk kreeg een boel mensen uit het centrum Linkeroever een positief antwoord. Bij Fedasil en de Belgische staat is er een zeker begrip, al blijven de procedures lang, ingewikkeld en ondoorzichtig. Het kader dat de laatste 150 jaar is gecreëerd is sluitend noch perfect, maar biedt wel bescherming. Hopelijk kunnen we de solidariteit die nu opflakert opnieuw universaliseren tegen de internationale angst voor electoraal gewin van bepaalde politieke partijen.”

de Conventie van Genève

De Conventie van Genève van 1951, het vluchtelingenverdrag van de Verenigde Naties, vierde vorig jaar zijn zeventigste verjaardag. Hoewel migratie brandend actueel is, lijkt het verdrag niet tot het collectief geheugen te behoren. Een rondvraag bij mijn medestudenten Geschiedenis leverde vooral vragende blikken op: het verdrag deed bij niemand een belletje rinkelen.

De Conventie was nochtans een scharniermoment in de wereldgeschiedenis. Sara Cosemans, migratiehistorica aan KU Leuven, geeft duiding: “Het vluchtelingenverdrag heeft te maken met de overgang naar een nieuw internationaal systeem. In het vooroorlogse Europa waren de grenzen eerder fluïde. Na de val van grote Europese rijken tijdens het interbellum ontstonden een heleboel nieuwe natiestaten die hun grenzen duidelijk gingen afbakenen. Een natiestaat is een container met een paspoort als toegangsticket. Vluchtelingenverdragen moesten zorgen voor surrogaatpaspoorten voor mensen die niet meer binnen die containers pasten. Het huidige vluchtelingenverdrag kwam tot stand in de nasleep van de Tweede Wereldoorlog toen veel ontheemden niet wilden of konden terugkeren naar hun thuisland. De Conventie gaf de intern ontheemden een juridisch statuut.”

Tegenwoordig zijn de woorden ‘vluchteling’ en ‘Oekraïne’ onlosmakelijk met elkaar verbonden. Een gesprek voeren over de Conventie zonder aandacht te besteden aan de oorlog in Oekraïne is onmogelijk. Wanneer ik Cosemans vraag naar de huidige vluchtelingencrisis verrast haar antwoord me. “De Oekraïense oorlogsvluchtelingen vallen niet onder de Conventie. Het verdrag erkent enkel personen die vervolgd

worden door de eigen staat. De Oekraïense vluchtelingen zijn op de vlucht voor Russisch oorlogsgeweld. In de jaren na de Conventie zocht men oplossingen voor oorlogsvluchtelingen. Het Afrikaanse continent nam het voortouw door in de jaren zestig een verdrag uit te vaardigen. Latijns-Amerika volgde in de jaren tachtig, Europa rond de eeuwwisseling. In België vallen oorlogsvluchtelingen onder subsidiaire bescherming, een juridische erkenning voor iemand die niet in aanmerking komt voor een vluchtelingenstatuut, maar wel gevaar loopt in zijn of haar thuisland. Voor de Oekraïense vluchtelingen geldt wegens de tijdelijke beschermingsrichtlijn van Europa uit 2001 overigens nog een ander systeem.

de onfeilbaarheid van een Zwitsers zakhorloge?

Het vluchtelingenverdrag is niet onbetwist. Vanaf haar ontstaan kreeg de conventie kritiek, ook vanuit academische hoek. Tegenwoordig heerst er vooral bezorgdheid over de houdbaarheidsdatum van het verdrag. De wereld waarin wij leven is in zeventig jaar tijd veranderd. Houdt de Conventie de vinger aan de pols of is het verdrag intussen hopeloos verouderd? Sara Cosemans gelooft in het belang van de Conventie: “Omdat het natiestatensysteem niet veranderd is, blijft het verdrag accuraat. De Conventie houdt stand omdat het gebaseerd is op recht. Dat een vluchtelingenbeleid op basis van solidariteit enkel regionaal werkt, zagen we tijdens de Syrische burgeroorlog. Buurland Libanon ving meer oorlogsvluchtelingen op dan de Europese Unie. Omdat de opvangcapaciteiten van de buurlanden beperkt zijn, is er nood aan een herverdelingsbeleid dat gebaseerd is op objectieve rechten. De Conventie houdt geen rekening met vooroordelen van gastlanden. Wanneer een vluchteling kan bewijzen dat hij vervolgd wordt, heeft hij recht op bescherming.”

tekst: Lucas Van Looveren ■ beeld: Amber Peeters

In de praktijk is het voor vluchtelingen moeilijk om aan te tonen dat ze niet meer welkom zijn in hun thuisland.”

Mensenrechtenactivist Ann Vermeulen is kritischer: “De Conventie heeft nood aan actualisering. Door hiaten in het verdrag zijn ecologische vluchtelingen en economische migranten het ondergeschoven kindje. Hoewel er zeventig jaar geleden eensgezindheid was onder de leden van de Conventie zijn de interpretaties uit elkaar gegroeid. Ondertussen zijn machtsblokken verschoven, waardoor landen zoals Polen en Hongarije in de schmerzzone tussen het Oosten en het Westen liggen. Zo erkent West-Europa vluchtelingen die vervolgd worden voor hun geaardheid, terwijl LGBTQ+-rechten in Centraal-Europa onder vuur liggen.”

Hongarije en Polen zijn de luis in de pels van het vluchtelingenverdrag. Beide landen maken deel uit van de Visegrádgroep, een alliantie van Centraal-Europese staten die weigeren mee te werken aan het Europese herverdelingsbeleid. Staat de VN machteloos tegenover deze staten? “De Conventie is een internationaal bindend verdrag”, verduidelijkt Cosemans. “De VN kan natiestaten op de vingers tikken als ze de regels schenden, maar in de praktijk hebben de leden van de Conventie veel vrijheid. Het verdrag bepaalt dat natiestaten beslissen aan wie ze het statuut vluchteling toekennen – tijdens het interbellum was dat nog een bevoegdheid van de Volkerenbond. Landen zoals Polen en Hongarije zien het vluchtelingenstatuut eerder als een gunst dan een erkenning waar iedere vluchteling recht op heeft. Wanneer een vluchteling ten onrechte geen statuut krijgt, kan hij in beroep gaan, maar door de kleine bewijslast is dat een moeilijk juridisch proces.”

De VN heeft in de praktijk weinig zeggenschap over de verdragsstaten van de Conventie. Wat met landen die het verdrag niet ondertekend hebben? “Het verdrag is

niet universeel aanvaard”, vertelt Cosemans. “Veel landen met een grote vluchtelingenpopulatie zoals Libanon traden nog niet toe tot de Conventie. De VN kan die staten niet op het matje roepen als ze het verdrag schenden.”

De draagkracht voor de Conventie neemt bovendien af. Verschillende staten willen het verdrag verlaten. “Zeventig jaar geleden zat de Holocaust vers in het geheugen”, legt Cosemans uit. “In het interbellum bestond er geen consensus over de joodse vluchtelingenkwestie. De overlevenden van de Holocaust die aan de basis lagen van het verdrag wilden een herhaling van de oorlogsgroter vermijden. Nu ligt de Tweede Wereldoorlog ver achter ons en zijn staten minder bereid om het verdrag te steunen.”

grenzen aan de solidariteit

In de Antwerpse binnenstad is de internationale politiek nooit ver weg. In en rond de stadscampus hangen verschillende blauw-gele vlaggen. Deze zomer was er in dezelfde buurt geen enkele Afghaanse vlag te bespeuren. Solidariteit kent grenzen.

Cosemans geeft duiding: “Vanaf het einde van de jaren zeventig heeft het Europese continent haar grenzen opnieuw duidelijk afgebakend en neemt – onder impuls van neoliberale tendensen – het wantrouwen tegenover de vluchtelingen uit het globale zuiden toe. De voorkeur gaat uit naar witte, niet-mannelijke en christelijke vluchtelingen. De duur van een conflict speelt ook een rol. De inval in Oekraïne is nog maar enkele weken oud, waardoor het conflict dagelijks in het nieuws verschijnt. De oorlog in Afghanistan, die al meer dan veertig jaar aansleept, krijgt minder media-aandacht.”

“Daarmee wil ik niet zeggen dat er in het verleden geen solidariteit was tegenover oorlogsvluchtelingen”, benadrukt Cosemans. “Tijdens de vluchtelingencrisis van 2015 boden burgers onderdak aan vluchtelingen die in het Maximiliaanpark verbleven. Hoewel de staatssecretaris van asiel en migratie tegenwoordig oproept om vluchtelingen thuis op te vangen, criminaliseerde de overheid destijds zulke acties.”

Politicooloog Pascal Debruyne onderstreept het belang van een duidelijk vijandsbeeld: “Hoewel de geschiedenis zich nooit herhaalt, zie ik gelijkenissen tussen de oorlog in Oekraïne en de Hongaarse opstand in 1956. Het Westen heeft in beide conflicten een duidelijke tegenstander. In 1956 was dat de Sovjet-Unie die de Hongaarse opstandelingen onderdrukte. Het Westen stelde zich moreel superieur op door de Hongaarse vluchtelingen in de armen te sluiten. Landen zoals Frankrijk maakten handig gebruik van de Hongaarse vluchtelingen. In die periode begonnen arbeidsmigranten uit koloniale gebieden zich te verenigen in syndicaten. Door het verschil tussen de dankbare Hongaren en de opstandige Noord-Afrikaanse arbeiders te benadrukken, probeerde de Franse overheid de vakbonden een hak te zetten. Ook vandaag wordt er achter de schermen onderhandeld over vluchtelingen.”

Debruyne staat dus eerder sceptisch tegenover het trekken van historische parallellen. Wanneer ik hem vraag naar gelijkenissen en verschillen tussen de regularisatie van de hongerstakers in de begijnhofkerk en de Oekraïense oorlogsvluchtelingen is hij op zijn hoede voor een ongegronde vergelijking. “Als academicus maak ik een duidelijk onderscheid tussen migranten en vluchtelingen. Regularisatie is iets totaal anders dan subsidiaire bescherming. Wat niet wil zeggen dat eisen rond regularisatie onrechtmatig zijn, integendeel.”

De afkeer voor vluchtelingen uit het globale zuiden, de overheids campagne ‘een plek vrij’ en het politiek getouwtrek rond Hongaren in de jaren vijftig ... De opvang van vluchtelingen is duidelijk gepolitiseerd, maar in welke mate bepaalt de publieke opinie het migratiebeleid? Volgens Debruyne is het een kip-of-eisituatie. “Toch denk ik dat de politiek de kip is die het ei legt. Sinds de jaren negentig levert verdachtmaking van migranten stemmen op, wat leidt tot een schizofrene situatie. Hoewel de politiek het onderwerp voortdurend oppoekt, is er nauwelijks diepgaand debat over ernstige dossierkennis wat migratie en integratie betreft.”

Net als Debruyne benadrukt Cosemans het belang van de politiek. Ze baseert zich hiervoor op het boek *Nieuw België* van Tom Naegels. “De Belgische overheid nam als eerste een anti-migratiediscours in de mond. Pas later namen extreemrechtse partijen dat over.” Vermeulen ziet een wisselwerking tussen politieke partijen en de publieke opinie. “Politici zijn een belangrijke stem in het debat, maar bereiken niet alle burgers. Het wereldbeeld van politiek niet-onderwezen groepen wordt bepaald door zaken zoals het gebrek aan diversiteit op het scherm. Omdat partijen hun partijprogramma afstemmen op potentiële kiezers, die zelden pro-migrant zijn, verzwijgen centumpartijen het onderwerp, tenzij ze stemmen van rechts kunnen winnen. Zo is het opvallend dat de grootste gezinspartij van ons land voor detentiecentra pleit.

een humaner vluchtelingenbeleid?

Opent de Oekraïense vluchtelingencrisis de deuren voor een humaner vluchtelingenbeleid? Vermeulen ziet weinig verandering: “Ik bezocht deze week een vluchtelingenkamp in Duinkerke. De situatie daar is even uitzichtloos als vijf jaar geleden. Ook het terugkeerbeleid blijft onveranderd. België stuurt vluchtelingen terug naar

Afghanistan omdat het talibanregime zogezegd veilig is. Cijfers over hoge kindersterfte spreken dat nochtans tegen.”

Cosemans ziet de situatie somber in: “De opvang voor vluchtelingen in ons land laat te wensen over. Het bed-bad-broodbeleid dat werd ingesteld door Maggie De Block gaat in tegen de Conventie, die bepaalt dat erkende vluchtelingen dezelfde behandeling moeten krijgen als staatsburgers. De Oekraïense vluchtelingencrisis gaat daar weinig aan veranderen. Het is makkelijker om opvangcentra af te breken dan ze weer op te bouwen.”

Volgens Debruyne is ongelijke mobiliteit het dieperliggende probleem: “Hoewel wij westerlingen kunnen gaan en staan waar we maar willen, bakenen we de grenzen van het Europese continent duidelijk af. De beperkte legale en veilige wegen voor verblijf, gecombineerd met organisaties zoals Frontex (*het Europese grensleger, n.v.d.r.*), dwingen vluchtelingen in de irregulariteit.” Vermeulen vult aan: “Enkele jaren geleden sprak ik met de inwoners van de Italiaanse grensstad Ventimiglia over de gevolgen van gesloten grenzen. Grensbewaking zorgde voor verdeeldheid in de regio: schaapherders verloren hun graasweiden en Franse vissers verbleven niet langer in Italiaanse hotels. Dat was voor mij een *eyeopener*. Waarom haalt dát de grote mediakanalen niet? Wie zich wil informeren over het onderwerp is aangewezen op nichetijdschriften en onvindbare documentaires.”

Vermeulen verwoordt de grootste frustratie van migratie-experts: in de kennisoorlog over migratie zijn de goedgeinformeerden aan de verliezende hand. “Het hoger onderwijs besteedt nauwelijks aandacht aan migratie”, vult Debruyne aan. “Waarom is vluchtelingen- en migratierecht geen verplicht vak in de opleiding Rechten? Of in de opleiding Sociaal werk?”

Cosemans sluit toch af op een positieve noot: “Historisch onderzoek draagt bij tot een beter begrip van het onderwerp migratie. Voor mijn doctoraat onderzocht ik de opvang van Oegandese, Chileense en Vietnamese vluchtelingen. Het Belgisch beleid ten aanzien van die groepen was voorbeeldig. Door het warme onthaal konden vluchtelingen hun trauma’s verwerken en een toekomst in ons land uitbouwen. In het verleden wierp een humaan vluchtelingenbeleid dus zijn vruchten af. De opvang van de Oekraïense vluchtelingen verloopt niet vlekkeloos, maar het eerste onthaal was alvast positief. Hopelijk heeft deze solidariteit een even gunstig effect, dat ons doet nadenken over een openhartiger vluchtelingenbeleid.”

De pastor en het bier, er is geen duo dat meer onafscheidelijk is. Als pastorale superheld schrijft Gert Van Langendonck ons met zijn geestelijk vernuft op weg naar de beste smaken in het bierlandschap. Prosit!

Onder studenten is *Cara Pils* van Colruyt Group inmiddels uitgegroeid tot een begrip. Dat is opmerkelijk, aangezien *Cara* in 2015 nog bijna herdoopt werd tot *Everyday Pils*, wat zoveel betekent als ‘de goedkoopste pils op de markt’. De winkel moest onder druk van haar trouwe fans het plan opgeven omdat de tijdsgeest *Cara* inmiddels tot een vloeibare meme had verheven. Tegenwoordig heet het dat *Cara Pils* de ultieme prijs-kwaliteitverhouding heeft, wat in wezen hetzelfde is, aangezien alle Belgische pils amper het drinken waard is in vergelijking met pakweg zijn Tsjechische of Duitse tegenhangers. De *Cara*-drinkende student is evenwel op een ironische manier van het besef doordrongen dat de *Jupilers*, *Maesen* en andere bieren van deze wereld meer pretentie dan inhoud hebben. En dus is *Cara* een sterk merk geworden. Een ironisch merk weliswaar, maar in wezen niet anders dan grote merken van de machtige brouwfabrieken van onze tijd. En aan de kassa maakt dat allemaal niet zoveel verschil.

Inmiddels is bij de herauten van het vrije ondernemerschap ook het besef gegroeid dat *Cara* een geschenk is dat blijft geven en dus werden recent met veel bazuingeschal de *Cara Blond* (8,5% en 0,52 euro per blik) en de *Cara Rouge* (7,5% en 0,69 euro per blik) op de markt gebracht: “speciaalbier met een sterke prijs-kwaliteitverhouding” heet dat dan. Dat is zever in blik natuurlijk, aangezien België wél wereldwijd bekend staat om zijn speciaalbieren en in dit specifieke geval goedkoper gewoon minderwaardig betekent.

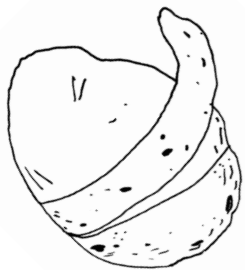
Cara Blond en Cara Rouge

tekst: Gert Van Langendonck ■ beeld: Sophie Van Reeth

Blijft over: een bier dat enorm veel alcohol voor een enorm lage prijs biedt, al dan niet aangelengd met mierzoete krikensiroop om het nog sneller te doen vloeien. Een klassiek voor- en indrinkbier dat zich qua marketing expliciet richt op studenten en andere groepen voor wie geld niet altijd ruim voorhanden is. Bier gereduceerd tot drager van alcohol dus. Waar *Cara Pils* de consument nog de illusie geeft tegen het systeem te rebelleren met de zelfverzonnen mythe van een subversief consumptiepatroon, zijn de *Cara Blond* en *Rouge* platte zuipbieren waarmee Colruyt zich richt op kwetsbare en beïnvloedbare mensen. Neem een willekeurig boek van Louis Paul Boon, vervang het woord *jenever* door ‘*Cara*’ en je krijgt een beeld van hoe ontwrichtend het kan zijn voor een gemeenschap. Daarmee bedoelt Bierman in de eerste plaats de gemeenschap van studenten hier in Antwerpen, maar ook de gehele samenleving dreigt voor dat soort onverantwoord cowboykapitalisme de rekening te betalen. Al was het maar omdat ziekenhuisopnames en gebuisde studenten met een alcoholprobleem haar veel geld kosten.

Overigens hoef je geen Bierman heten om te beseffen dat in een samenleving die steeds kritischer staat tegenover alcoholconsumptie, *Cara Blond* en *Rouge* het ideale glijmiddel zullen zijn voor strengere wetten en hogere accijnzen. In die zin schieten de makers van dit bier (laten we hen geen brouwers noemen) in hun eigen voet en in die van onze studenten. Maar op wie hebzuchtig genoeg is om *Cara Blond* en *Rouge* op de markt te brengen maakt dat waarschijnlijk weinig indruk. De ironische pils van weleer is een bitter en cynisch aftreksel van zichzelf geworden. ■

Bierman

ik West-Vlaams, jij West-Vlaamst, wij West-Vlaamsen

tekst: Ruth Kindt ■ beeld: Joke De Wilde

“Ma kuunst is exprès per ongeluk, tis de leer van et heduld, et hlas tot aan de rand hevuld, de koffiekring op de krant. De stem die ut je kele brult, tis de bult a je tegen de lamp loopt, ma morsen is pas morsen ajet afdroogt!” Brihang brult door mijn koptelefoon terwijl de trein Aarsele langsboemelt. Een zucht ontvlucht mijn mond, weer thuis. Jacques Brel kan alleen maar het West-Vlaamse landschap in zijn gedachten gehad hebben tijdens het schrijven van *Vlaanderen mijn vlakke land*. Je merkt het meteen: lange uitgestrekte velden van *pret*, *anjoens*, *kowle* en *patatten* langs kilometers van *zwynekoterijen*. Veld naast veld, kotje naast kotje, kerktoren naast kerktoren, een vast en vertrouwd patroon. Het heeft iets idyllisch, iets rustgevends om omringd te zijn door een volk dat kalmte kan vinden in de kleinste hoekjes.

Historisch gezien is de West-Vlaamse taal een samenraapsel van verschillende lokale dialecten afkomstig uit Noord-Frankrijk, West-Vlaanderen en Zeeuws-Vlaanderen. Op linguïstisch vlak is het West-Vlaams intrigerend omdat het een vreedzame symbiose vormt van een Germaanse en Romaanse taal. Een *assiete* komt van *assiette*, een *cornisjong* is nog steeds een augurk en *stoffoasje* is een koepelterm

voor verschillende soorten textiel- en bouw materiaal. We hebben het werkelijk allemaal. Daarom is het ook niet uitzonderlijk dat veel West-Vlamingen, of toch zeker zij die dicht bij de Franse en/of Waalse grens wonen, vloeiend tweetalig zijn. Een grappig feit is dat het West-Vlaams als taal nog steeds wordt gesproken in de gebieden van voormalig Frans-Vlaanderen. Zo kan ik als West-Vlaming met een ‘ik red me wel’-kennis van het Frans toch zonder problemen converseren met een inwoner van Duinkerke, Calais, Rijsel of Atrecht.

Sociaal tegenover onze omwonende vrienden zijn wij West-Vlamingen zeker, maar daarbovenop zijn we nog efficiënt ook. Als een van de weinige dialecten in Vlaanderen kappen we zinnen zodanig af dat een volledige zin gehalveerd kan worden. *Ke mie gejeund lik e keun in ‘t ves ges* kan vrij vertaald worden als ‘Ik heb mij zodanig geamuseerd als een konijn in het verse gras.’ De rest van Vlaanderen ziet ons misschien als Babylonische brabbelwezens, maar er zit veel wijsheid verborgen in onze zinnen en gezegden.

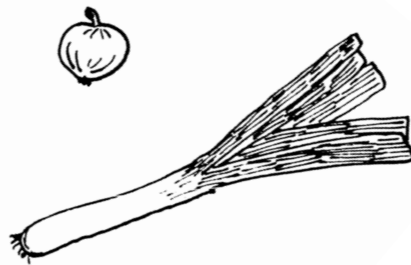
Neem nu de uitdrukking *met de poepers zitten*. *Met de poepers zitten* heeft niet direct iets te maken met het achterwerk, al kan er een lichte link gevonden worden. Belangrijk ook is dat bij de uitspraak de nodige handbeweging wordt gemaakt. Vingers en duim komen samen in een punt en worden ritmisch van en naar elkaar toe gebracht. Iemand die *met de poepers zit*, is iemand die enorm veel schrik heeft voor iets, sterker nog, die persoon zal zich laf opstellen ten opzichte van de angst. Bijvoorbeeld, iemand moet een presentatie geven en is enorm bang om deze presentatie te doen. Bij aanvang van zijn of haar beurt kan die persoon besluiten uiteindelijk de presentatie niet te geven en gewoon weg te lopen van de verantwoordelijkheid. Zo iemand zat duidelijk *met de poepers*.

Van angst kunnen wij West-Vlamingen natuurlijk goed meespreken, *in Flanders fields where the poppies grow between the crosses row to row* zit in ons bloed. We ademen de oorlogsverhalen over *den Dutsch* uit terwijl we geregeld tijdens een wandeling een obus langs de baan vinden. Onkruid vergaat niet, zeggen ze toch? Hetzelfde geldt voor de oorlogsrestanten en de bussen Engelsen en Canadezen die hun weg vinden langs onze tractorwegen. Iets wat we eigenlijk gemeen hebben met die Engelsen is het babbelen alsof we een hete patat in onze mond hebben. Negaties als *jatndoeet* en *jammoajakendoet* zijn schering en inslag. Ik paraphraseer, wanneer iemand een opi-

nie poneert zoals ‘Ik heb gehoord dat ze aan het werken zijn aan het spoor tussen Lichtervelde en Tielt’, kan het antwoord wel eens negatief zijn: ‘Jammoajakendoet, ik heb gehoord dat het tussen Tielt en Deinze was!’

Maar wees gewaarschuwd! Deze eigenaardige introducerende gids tot de taal der *totetrekkers* is nog maar het begin. Want het West-Vlaams is zelfs nog onderverdeeld in verschillende regiolecten. *Kizzegems* is niet hetzelfde als *Ostènds* en dan is er nog de algemene haat vanuit alle regio’s voor *Popèrings*. Zelfs de kleinste gemeenten en *hehuchten* kennen onderlinge rivaliteit doordat ze woorden anders uitspreken. Neem nu Koolskamp en Ardooië, twee kleine gemeenten op een kilometer van elkaar in hartje West-Vlaanderen. Koolskampenaren spreken over *skool*, *skaar* en *schoen*, terwijl Ardooiënen liever *sjhool*, *sjhaar* en *sjhoen* gebruiken. Als klap op de vuurpijl heeft de gemeente Koolskamp geen eigen grootwarenhuis en moeten ze voor hun inkopen naar de dichtstbijzijnde Delhaize in Ardooië. Je kan je al inbeelden wat voor spraakverwarringen daar kunnen optreden. Bepaalde regio’s hebben zelfs hun eigen topografische naam los van hun officiële naam. *Bachtn de Kupe* staat bijvoor-

beeld voor het gebied achter de rivier de IJzer en de Westhoek is voor sommige West-Vlamingen gewoon al *Vrankryck*, want ze *klappen* daar *Fransch*.

Zoals eerder vermeld is de link met het Frans nooit ver te zoeken. Nu we toch in de Westhoek zijn, er is een formidabel woord dat de West-Vlamingen uit de Westhoek zich eigen hebben gemaakt: *pimpampoentje*. Zoals de vele allitererende p’s die in het woordje voorkomen zijn *pimpampoentjes* ook vaak met veel. Het heeft meerdere stippen, fladdert in het rond en doet stinkende pipi wanneer het bang is. Jawel, het is een lieveheersbeestje! De etymologie van een *pimpampoentje* leidt zoals vele West-Vlaamse woorden naar het Frans. Oorspronkelijk was *papeljoentje* een verzamelwoord voor alle vliegende insecten. De naam *papeljoentje* is dan weer afkomstig van het Franse *papillon* wat vertaald kan worden als vlinder, ook een vliegend insect. Zalig hoe de wereld aan elkaar hangt.

Nu ik jullie toch al een korte inleiding heb gegeven tot de wereld achter het bordje ‘hier stopt de beschaving’ wil ik nog eventjes enkele stereotypen de wereld uit helpen. Niet alle West-Vlamingen hebben een tractor, maar ieder gezin beschikt wel over een vlijmscherp patattenmesje. Wat we met dat mesje doen, is grootmoeders grootste geheim. De zee, beste lezers, is ook vanuit het zuidelijkste punt van West-Vlaanderen nog steeds vijftig minuten rijden, inwoners van Eeklo (Oost-Vlaanderen) staan er al in een half uur. En vraag vooral niet aan een West-Vlaming om over muggen te praten, dat is pijnlijk voor zowel de vrager als de spreker. Een *muh* is een *muh* en meer wil ik er ook niet meer over kwijt. En ten slotte zijn wij niet allemaal platte boeren, ik zie ons eerder als gecultiveerd met een hoek af. Een vuil vlekje hier of daar, het maakt allemaal niet uit, want morsen is pas morsen als je het afdroogt. ▣

verklarende woordenlijst:

pret = prei

anjoens = ajuinen

kowle = kool

patatten = aardappelen

zwynekoterijen = varkensnoten

jatndoeet = neen hoor

jammoajakendoet = helemaal niet hoor

totetrekkers = een groep die grappige bekken kan trekken

skool/sjhool = school

skaar/sjhaar = schaar

schoen/sjhoen = schoen

muh = mug

Humans of UAntwerpen

tekst: Margaux Albertijn ■ beeld: Edith Coen

nachtvaarding

Kunstenaar of topsporter, bejaarde of ondernemer, geen enkele soort ontspringt de dans. Je wordt op een dag wakker met de intense drang om je aan Universiteit Antwerpen in te schrijven. Het gevolg: zo veel vreemde vogels dat het uitzonderlijk wordt om normaal te zijn. Elke maand zetten wij een bijzondere student in de kijker.

Ik zie Thomas Naenen (23) in Vandoag is 't. Chocomelk voor hem, een latte voor fotografe Edith, thee voor mij. Naast fervent chocomelkdrinker – de chocomelk van Vandoag is 't is de beste in de studentenbuurt, zeg dat Thomas het gezegd heeft – is hij dj en studeert hij Rechten, afstudeerrichting publiek- en strafrecht. “Strafrecht heeft me altijd kunnen bekoren, maar ik denk dat het eerder een passie blijft dan een valabele carrière. Strafrecht is erg *crowded*, terwijl er zo veel vraag is in het publiekrecht dat je daarin sneller de kans krijgt om je te bewijzen”, zegt hij. Wanneer hij afgestudeerd is, wil hij daar ook *vollenbak* voor gaan. “Ik zou liever de volgende Jef Vermassen worden dan de volgende Dimitri Vegas & Like Mike, dat zei ik in 2019 en daar sta ik nog altijd achter. D'ën is een toffe hobby, maar de advocatuur is wat ik écht wil doen. Zolang ik het kan combineren, zal ik dat blijven doen, maar ja, op mijn veertigste wil ik niet meer op studenten-TD's draaien.”

Hoelang hij nog zal d'ën daargelaten, de hobby is alleszins van kindsbeen begonnen. “Het verliep in twee fasen. De eerste fase begon toen ik twaalf, dertien jaar was met het simpele idee dat d'ën cool was. Ik downloadde een gratis programma, kocht een klein setje en draaien maar. De tweede fase, die aanving toen ik zelf begon uit te gaan op zestien, zeventien, was op fuien draaien.” Indertijd was het nog niets serieus, maar werd hij al wel gevraagd om te d'ën op *sweet sixteens* of een scoutsfuij in de buurt. De echte boom kwam pas later. “Op Verkenningdagen in de Hoge Rielen, voor het academiejaar volop begon, leerde ik twee belangrijke

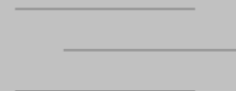
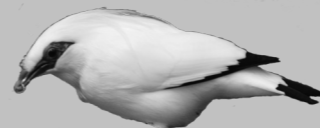
mensen kennen: mijn vriendin en Felix Wouters, met wie ik goed bevriend ben geraakt. Het jaar erop zat Felix in Unifac en dankzij hem mocht ik de OpeningsTD in de Waagnatie inzetten en draaien op Students on Stage. Ik leerde veel mensen kennen, werd gevraagd door Sofia en Wikings-NSK ... Op die manier ontstond er een sneeuwbaaleffect en werd ik steeds vaker gevraagd. Felix was mijn ingang in het circuit, om het zo te zeggen.”

Welke platen hij in dat dj-circuit draait, hangt niet per se af van zijn eigen smaak. “Je wordt geboekt omdat je een leuk feestje kan organiseren en je mensen kan laten bewegen, niet om je eigen muzieksmaak. Of ik een bepaald nummer nu een verschrikkelijke plaat vind of niet, als mensen dat graag horen, speel ik hem.” Met enige scepsis kijk ik naar Thomas. Echt waar? “Allez, ik draai nooit, of toch heel weinig, platte schlagerplaten of Samson & Gert-schijven. Sommige dj's doen dat wel en dat werkt goed, maar de kans blijft klein dat ik *Een tocht door het donker* draai.”

Thomas' muzikale passie ligt elders. “Ik houd van harde techno, ik houd van remixen die wat harder zijn. Ik houd van dat knallen. Onder een tweede alias maak en draai ik veel technomuziek: obsqr. Onder die naam draai ik bijvoorbeeld in Club Vaag. Daar is de sfeer heel anders op TD's: hoe onbekender de schijf, hoe beter.” Je zou kunnen zeggen dat Club Vaag en de gemiddelde studenten-TD behoorlijk op elkaar lijken: mensen komen voor de sfeer en om hun vrienden te zien. En toch klopt dat rudimentaire portret van het uitgaansleven niet helemaal: “De muziek hoort bij een TD, maar mensen zijn er vooral om buiten te komen, pinten te pakken en een avond met hun vrienden te beleven. De muziek is niet per se prioritair, terwijl dat bij Club Vaag wel het geval is. Een onbekende maar muzikaal goede plaat is een knaller in Club Vaag, terwijl de knallers op TD's eerder de alom bekende liedjes zijn.” Dat verschil betekent niet dat het een of het ander makkelijker zou zijn. “Een TD is moeilijk in de zin dat je die kapot kan draaien door te veel onbekende liedjes te spelen

of rustigere muziek te beginnen draaien op een moment dat er veel sfeer is. De sfeer erin houden moet je echt kunnen. Je moet je publiek echt meepakken, bij je houden. Techno kan je ook kapot draaien, met bijvoorbeeld ineens een heel andere stijl, maar op die feesten *viben* mensen meer. Het moet er niet de hele tijd met de handjes in de lucht zijn, om het zo te zeggen.”

Naast zijn studies en d'ën behoorde Thomas ook tot het team dat Antwerp Law School Consultancy (ALSC) oprichtte. “Bij ALSC is mijn voornaamste focus het evenementenluik. In het eerste semester was dat de lezing met advocaat Sven Mary, dit semester een lezing met minister Annelies Verlinden. De juridische adviezen worden geschreven door onze *legal consultants*, dat doe ik dus niet zelf. Evenementen organiseren doe ik erg graag en heb ik van thuis uit meegekregen. Mijn vader organiseert namelijk zelf ook veel evenementen en ik heb in het begin van mijn dj-carrière veel aan hem te danken gehad. Tegelijkertijd is het ook een noodzakelijk kwaad dat bij het d'ën kwam kijken. Ik zag de hele tijd hoe een evenement georganiseerd werd als dj; daarna begon ik zelf te organiseren. Een academisch gekaderde lezing is natuurlijk iets anders dan een feestje.” Hij pauzeert even. “Het is anders omdat je rekening moet houden met de universiteit, maar daarbuiten is het heel gelijkaardig. Een aula of een club vastleggen, een dj of een spreker vragen, tja, dat is hetzelfde principe.”

beeld: Hanne Collette

De Cock 4 MA
POULE & POULETTE

cobra's in zwart gras

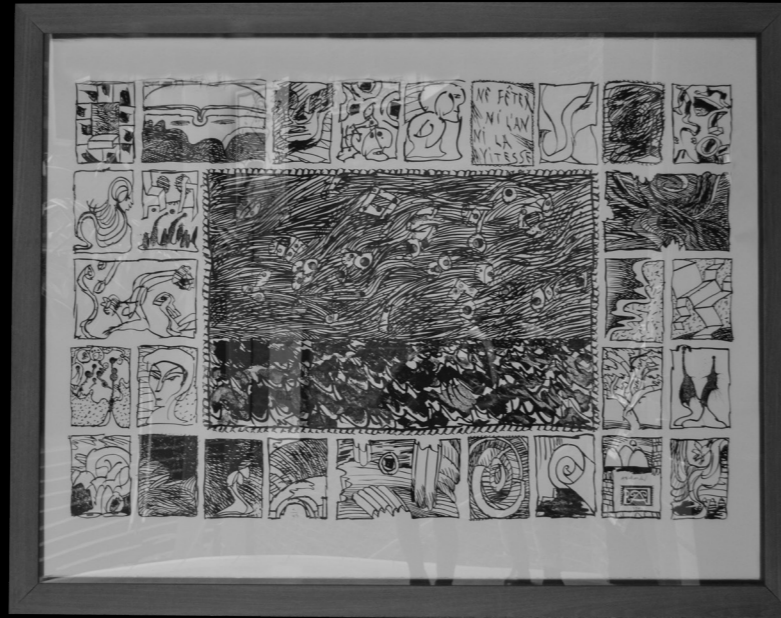
Een ooit gemaakte onbenullige opmerking, een vreemd uitzierende vrouw op straat, een gekke plaatsnaam bij het voorbijrijden of een onverklaarbaar schilderachtige zonsondergang door het dakraam van je zolderkamer ... Uit het oorverdovende dagelijkse lawaai maken zich altijd een paar indrukken los, om dan wekenlang te blijven sudderen in je hersenpan. Onbeduidende ervaringen die, misschien juist door hun vergeetbaarheid, tijdens elke douche, wasbeurt of stofzuigronde weer de kop opsteken. Zo ben ik dagenlang tevergeefs bezig geweest de zwarte krabbels van Pierre Alechinsky naar mijn achterhoofd te degraderen.

De kwelling begon op een gure donderdagmiddag. De zeldzame aprilsneeuw was nog maar net opgedroogd toen ik me geheel nuchter tussen de dronken wiskundigen van de buitencampus bevond. Toen ik op den duur de kou, de felgekleurde gocarts en de bedenkelijke muzieksmaak van de plaatselijke dj niet meer kon verdragen, strompelde ik een willekeurig gekozen gebouw binnen van campus Middelheim, die ik voor het eerst bezocht. Nadat de overweldigende gewaarwording van stilte en eenzaamheid eindelijk over mij heen gespoeld was, viel mijn oog half op de illustraties die de muren van dit vreemd gevormde, bijna organische gebouw bevolkten. Toen dacht ik nog dat de rondingen van de muren, de donkerte van de krochten en de hardheid van de stalen trap mij meer interesseerden. Misschien was het de korte nacht, misschien was het de lange dag, misschien zelfs het oorverdovende contrast tussen *Laat de zon in je hart* buiten en de oase van rust hierbinnen – ik dacht werkelijk even dat het kolossale, saai en grijze tuincentrum-annex-kantoorgebouw zich van mijn gedachten meester had gemaakt. Pas later, op een veel te luide bus 32 en daarna in een veel te stil bed, wist ik dat niet de grijze kolos, maar de zwarte, kribbige lijnen op de witte oppervlakken mij in hun greep hielden.

De volgende morgen stond ik, als meegezogen door een mui in een verraderlijk kalm uitzierende zee, weer op de stoep voor het unheimisch voelende gebouw.

kunst op de campus

Deze keer wél met een missie; de confrontatie aangaan met dat wat de afgelopen negentien uur mijn volledige denkwereld had opgeslorpt. Ik had maar een ogenblik nodig om te beseffen waarom die volledige overgave had plaatsgevonden. Ik heb dit eerder gehad, dacht ik. Met boeken. Maar nooit met kunst. Dagenlang kan ik van slag zijn door een tragisch lot van een hoofdpersoon, maar als ik naar een Rubens kijk kom ik niet veel verder dan 'mooi', een Pollock of een Mondriaan kan me niet eens bewegen tot enige emotie of gedachte, afgezien van een 'ik begrijp het niet'. Hoe anders kwam dit mij voor bij deze werken van Alechinsky. Deze werken spreken. Toen ik de trap besteeg en mijn confrontatie met het werk naderde, deden de drukken mij eerder denken aan oosterse kalligrafie dan aan een litho. Als in minuscule, monochrome tapijtjes van Bayeux volg ik een verhaal, en heeft het kleurloze, stilhangende werk al zijn statische eigenschappen verloren.

Kan een schilderijenreeks literair zijn? Een spanningsboog hebben? Zelfs een begin en een einde, voor iedere onderworpen vrij te kiezen?

De bovenste treden van de trap achter mij gelaten, staart de eerste massa aan zwarte kriebels mij aan. Als woorddenker probeer ik mij instinctief vast te klampen aan enige houvast. Ergens moeten toch wel een paar letters, een paar kruimeltjes context te vinden zijn? Een klein, archaïsch uitzierend bordje links onder het kunstwerk leest:

**Pierre ALECHINSKY,
Ne fêter ni l'an ni la vitesse , 1996
Lithografie — SCHENKING MOBISTAR**

Mijn Frans laat het hier afweten. Iets met feesten, jaar en snelheid? Hoe wordt *ni* ook alweer gebruikt? Ik kom niet veel verder. Ergens ben ik teleurgesteld in mijzelf. Kon ik het dan écht niet laten? Moest ik weer zo nodig de letters ontwaren? Ben ik dan écht te laf om mij te laten overmeesteren door de kunst die mij al negentien uur en twaalf minuten in haar greep houdt in al haar puurheid?

Ik kan niet anders dan meteen de kronkelende dreiging opmerken wanneer ik wat willekeurig links van het midden aan het schilderij begin en mij zoals de wijzers van een klok mee laat voeren door de raamvertelling. Ik zie kleine landschapjes en de dreiging van een wingerd die onheilspellend zijn tentakels over de vredigheid uitspreidt. Ik zie een vrouwelijk figuur naargelang de uren verstrijken steeds abstracter worden, desintegreren zelfs. Die abstractie is allesverzendend, is alles wat overblijft. Tegen het einde van de cyclus blijven slechts, in chronologische volgorde, kolkende waterstromen, surreële kubussen, vage schimmen en onmogelijke machinerieën over.

Helemaal in het midden, groter dan de kleine prentjes rondom, heerst de verwarring. Als Van Gogh zijn *Sterrennacht* in het diepste dal van zijn krankzinnigheid had

geschilderd, had het er zo kunnen uitzien. Het zwarte, lange gras, dat meer naar onkruid neigt, walst over de grond, kometen suizen cirkeltjes door de inktzwarte nachtlucht. Hier komen we tot de apotheose van de abstractie: de duisternis. Het verval kruipt over de argeloze onderdaan en verenigt zich met haar subject, zuigt hem leeg. Zoals een Alzheimerpatiënt op zijn laatste benen. Zoals schimmel zich een sinaasappel toe-eigent. Zoals Alechinsky de afgelopen negentien uur en drie kwartier mijn denkkracht opzooog. Als wadend door een moeras moet ik al mijn kracht gebruiken om weer bij de bushalte te geraken. Een paar uur later streelt de middagzon mij wakker, het slijk nog om mijn voeten. Ik ben thuis, maar nog niet verlost.

De maandag daarna bevind ik me voor *Resumé*. Wederom Alechinsky, wederom gebouw G en wederom SCHENKING MOBISTAR. Déjà vu? Het lijkt er verdomd veel op. Weer tref ik een (dit keer een fractie grotere) lithografie aan, zwart op wit, verdeeld in kleinere vlakjes. Weer ben ik als door een onzichtbare kracht naar de grijze, sfeerloze doch imposante moloch gelokt. Weer probeer ik een verhaal te ontdekken, moet er iets lineairs te vinden zijn op dit één-bij-anderhalve meter grote vlak. En tóch is het deze keer anders.

Dit werk is op het eerste gezicht niet als een grote draaikolk die me probeert op te slokken. Dit werk heeft geen diep, duister hart, waaromheen zich een chronologie van verval wikkelt. Deze keer ben ik niet geïntimideerd, beantwoord ik niet met ziekelijke nieuwsgierigheid de roep van een sirene om mijn hoofd te verliezen in allesverzengende zwarte abstractie. Met een lichte huivering observeer ik weer het vrouwegezicht, neem ik weer de troosteloze geometrische ruimtes waar, zie ik de beelden die mij op de vorige lithografie tot de bodem hebben leeggezogen, maar de wanhoop blijft uit. Deze keer ben ik uitgenodigd. De korte blik die ik *Resumé* bij mijn vorige bezoek gegund heb, uitgeput, door dichtvallende ogen, maken de beklimming van de ijzeren wenteltrap licht. Maken mij klaar om neer te ploffen tegenover de oude man met het dikke boek op schoot, smachtend naar zijn kijk op het leven. Ook de wingerd heeft soms mooie bloemen.

Resumé kan alleen maar van links naar rechts, van boven naar beneden 'gelezen' worden. Ik mag mee als reisgezel op een bedevaartstocht, een expeditie om de innerlijke demonen te laten varen, op zoek naar het ware bestaan. Waar de abstractie in het vorige werk donker was en chaos symboliseerde, is ze hier licht, ☐

voelt ze als een gids op een met gevaar doorwrocht pad. Onze pelgrims vertrekken onder een boom, en luiden vanaf daar hun zoektocht in. Gelijktijdig zwerven we door historie en beleavingswereld, laten we ons leiden, om maar te zien waar we uitkomen.

De meanderende paden kruipen eindeloos richting de horizon, door wuivende velden en opstuivende zandvlaktes, langs piramides, ziggoerats en heilige bomen, relikwieën van lang vergeten goden. Hypnose, verleiding, bedwelmings, verwarring, en wederom een ontsnapping in het abstracte voltooien de tweede 'regel'. Steeds raak ik verder de draad kwijt, verlies ik mezelf in deze microkosmos van een menselijk leven. Ik zie rook, micro-organismen, dreigende luchten, hoge bergen en diepe wenteltrappen, altijd weer uitkomend op een kikkerdrilachtige oersoep. Helemaal rechtsonder prijkt Alechinsky's rode stempel, alsof hij wil zeggen: "Je zoektocht is ten einde, rust maar uit." De autoritaire rode stempel kondigt het einde aan van

het werk, maar verlost mij ook van de loodzware bankschroef die mijn hoofd de afgelopen tweeëntwintig uur en zesendertig minuten heeft moeten dragen. Op de bus vraag ik me af of Alechinsky, met wie ik zojuist de strijdbijl heb begraven, zelf ooit aan het lawaai van zijn zwarte krabbels heeft kunnen ontsnappen. ▣

"We zijn overbelast. Tien radio's fluisteren een volledige bloemlezing. Met duizend schilderijen voor ogen gaat de schilder naar het doek, en blijft steken in het slijk van zijn geheugen.

– Pierre Alechinsky
Parijs, september 1953

wat weet een student van

saffraan eten

🍷 Fruit in een middelgrote pan 1 fijngesneden ui in wat **olijfolie** op een laag vuurtje.

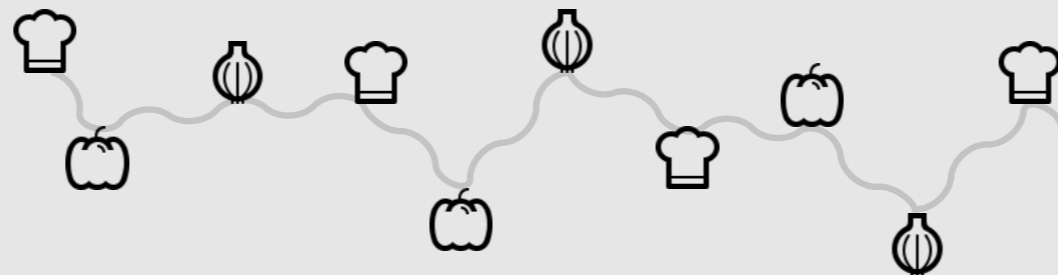
🍷 Wanneer de ui doorzichtig wordt, voeg je 2 fijngesneden teentjes **look** en 1 **julienne** gesneden ontpitte **groene peper** toe in de pan.

🍷 Wanneer de look goudbruin is, bak je 1 kleine rode **paprika** in reepjes gesneden mee.

🍷 Na een minuutje voeg je een eetlepel **zoete paprikapoeder**, een halve eetlepel **pikante paprikapoeder** en een halve eetlepel **kurkuma** toe. Bak deze even mee. De kurkuma zal zorgen voor de gele kleur die normaliter van de saffraan komt.

🍷 Snij een **tomaat** in blokjes en voeg deze toe in de pan met een theelepel gedroogde **tijm**. Kruid naar smaak met peper en zout.

🍷 Rooster 200 gram **risottorijst** (of een andere kortkorrelrijst die je discountwinkel heeft) voor een minuut mee in de pan. Meng alles goed.

budgetvriendelijke vegan paella

tekst: Stan Schepers ■ beeld: Pixel Bazaar

🍷 Giet een halve liter **groentebouillon** in de pan. Je kan nu een handvol diepgevroren erwten of gesneden olijfstukjes toevoegen. Roer niet meer! Zo krijg je een gewenste korst van rijst onderaan in de pan. Je mag altijd wat extra bouillon of witte wijn toevoegen indien je merkt dat er te weinig vloeistof is in de pan om de rijst te koken.

🍷 Voor een zure toets, kook het geheel met 4 partjes van een halve **citroen**.

🍷 Laat het geheel sudderen op een zacht vuurtje voor minstens 15 minuten. De paella is klaar wanneer de rijst alle vloeistof heeft geabsorbeerd.

Smakelijk! ▣

get into my swamp?!

betweter

Het is niet omdat je veel onnozele weetjes kent, dat je een betweter bent. Dat bewijst een van onze redacteurs door een waanzinnig interessant, ongelofelijk boeiend of verbluffend spannend feit te delen.

Als u de voorbije maand op TikTok heeft gezeten, herkent u vast wel de nieuwe promostunt van verschillende bedrijven gemaakt door hun fantastische Gen Z-mediateam. Voor de ondeskundige in het vakgebied: de TikTokers laten een grote virtuele Shrek in een latexpakje zingen boven het logo van hun bedrijfsgebouw terwijl hij luidkeels "material gworllll" kweelt. Geef toe, wie houdt er nu niet van Shrek die verleidelijk danst? Mocht je liefde zo groot zijn dat je op zoek wil gaan naar een real-life Shrek, niet getreurd! Mensen met acromegalie, bij sommige artsen beter bekend als de ziekte van Shrek, lijken namelijk akelig veel op je favoriete moerasbewoner.

Acromegalie, oftewel gigantisme op jonge leeftijd, wordt veroorzaakt door een teveel aan groeihormoon. De meest voorkomende oorzaak is een goedaardige tumor in de hypofyse, een kleine klier in de hersenen die veel van onze hormoonbalans regelt, wat zich vertaalt in enkele opvallende uiterlijke kenmerken. De ziekte uit zich meestal in grote handen en voeten, reusgroei in lengte, een dikke neus en immense oren op een kolossaal hoofd, snurken, gewichtstoename en overmatig transpireren.

Daardoor wordt acromegalie pas laat opgemerkt, aangezien de groei best traag verloopt. Volwassenen ervaren vaak ongemak bij schoenen die niet meer passen en hun trouwring die niet meer van hun vinger geraakt. Mensen klagen vaak ook over een gewichtstoename waar ze niet vanaf geraken, met een verhoogd risico op suikerziekte tot gevolg.

De volgende keer dat u dergelijke casanova's ziet passeren, denk er dan aan dat die er niet aan kunnen doen dat ze zulke ooglijke verschijningen zijn. Aangezien acromegalie slechts bij 40 tot 70 personen per miljoen voorkomt, zou ik niet te lang wachten als je jouw liefde voor een elegante oger wil waarmaken. ▣

tekst: Milan Martinez Sanchez ■ beeld: Margaux Alberfijn

Elia Suleiman: de stilte spreekt

tekst: Kiara Lang ■ beeld: Amber Peeters

Als kijker word je meegenomen op een visuele reis van metaforen, kleuren, geluiden en plottwists. Als maker verteken je de wereld via een selectie van scènes, het kaderen van shots en het wegfilteren van achtergrondgeluiden. Als kijker verlies je de tijd uit het oog, de ruimte vervaagt, het begrensde scherm wordt een nieuwe realiteit waarin personages de orde bepalen. Als maker heb je een doel voor ogen, een kritiek op de geleefde wereld, een ethische of esthetische missie. De immersieve kracht van film biedt de mogelijkheid om de gelaagdheid van de werkelijkheid in beeld te brengen.

In *It Must Be Heaven* (2019) brengt de visuele dichter Elia Suleiman een ode aan de stille cinema door een alternatief narratief te schetsen over Palestina. Op die manier verzet hij zich tegen de westerse blik op Palestina, dat in de media gereduceerd wordt tot enkel een conflictgebied. In tegendeel, *It Must Be Heaven* toont de wonderde wereld van het alledaagse met de focus op persoonlijke belevenissen. De notie van conflict wordt op andere manieren ingevuld: een burenruzie, een dispuut tussen vader en zoon, een debacle tussen restaurantganger en eigenaar, een staarwedstrijd tussen twee vreemdelingen in de tram. Als kijker beleef je de wereld vanuit het standpunt van het hoofdpersonage dat als zwijgzame voyeur toekijkt en via gelaatsuitdrukkingen een kritisch standpunt inneemt. De herrijzenis van de slapstickcomedy! De herwaardering van Buster Keatons stoïcijnse uitdrukkingen! De esthetiek van de mimiek!

Net als Buster Keaton, Jacques Tati en Wes Anderson hecht Suleiman veel waarde aan symmetrie. Via de nadruk op horizontale lijnen en tweedimensionaliteit cre-

eert de regisseur een stemming van sereniteit en kalme. Het gebrek aan diepgaande conversaties is doelbewust toegepast om de stilte te laten spreken. Het hoofdpersonage, gespeeld door Elia Suleiman zelf, voert ons mee van Palestina naar Parijs en vervolgens naar New York. Als observerende regisseur toont Suleiman ons een reeks van bijzondere tafereelen, zoals politieagenten op segways en rollerblades of een verlaten Parijs met militaire vliegtuigen, tanks en slechts twee toeristen. Het denkkader wordt omgekeerd waarbij de westerse metropolen op een bevreedende manier in beeld gebracht worden. Zo houdt Suleiman de kijker een spiegel voor.

De kritische noot komt sterk tot uitdrukking wanneer het hoofdpersonage zijn nieuwe filmproject voorstelt aan een Franse en een Amerikaanse producent. Zowel in Parijs als New York krijgt hij weinig waardering voor zijn script, een komedie over vrede in het Midden-Oosten. Het is helaas niet Palestijns genoeg vermits het verhaal overal kan plaatsvinden. Natuurlijk verwacht men dat Palestijnse regisseurs enkel films maken over de politieke en militaire confrontaties. Via lichaamstaal, mimiek en absurde schouwspelen creëert Suleiman een meeslepde komedie met een filosofische insteek. Het is een intrigerende film die een serieuze sneer geeft naar de eurocentrische opvatting van 'wereldcinema'. ■

Mogen we de klassieke muziek weldra ten grave dragen? Succesauteur Ilja Leonard Pfeijffer omschreef het genre als een mummie aan het infaus: vergane glorie die tevergeefs in stand wordt gehouden. Wie het programma van de belangrijkste concertzalen bekijkt, merkt een gebrek aan diversiteit. De canon van de klassieke muziek bestaat vooral uit Europese mannen die het tijdelijke voor het eeuwige hebben ingeruild. Tijd voor verandering?

Buiten de grenzen van het Europese continent laat de negenennegentigjarige Emahoy Tsegué-Maryam Guèbrou een frisse wind waaien door het muzikale landschap. De Ethiopische componiste staat niet alleen bekend om haar lange achternaam, maar ook om haar virtuoze pianospel. Gemakshalve houden we het op Emahoy; Giorgio Vasari heeft het in zijn *Vite* ook niet over Buonarroti.

Over de levenswandel van Emahoy kan een roman geschreven worden. Als kind van de Ethiopische aristocratie genoot ze muzikaal onderricht in Zürich en Cairo. Net als dat andere muzikale wonderkind, Wolfgang Amadeus Mozart, trad ze op aan koninklijke hoven. Zo was keizer Haile Selassie een groot bewonderaar. Emahoy had het sociaal kapitaal, de financiële middelen en het talent om uit te groeien tot een gerenommeerd

concertpianiste. De Schepper besloot daar anders over. Na een zwerftocht door haar thuisland Ethiopië gaf ze gehoor aan haar christelijke roeping. Op haar negentiende trok ze zich terug in een afgelegen slotklooster.

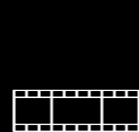
Haar passie voor muziek is ze daardoor gelukkig niet verloren. In de jaren zestig en zeventig nam ze drie albums op, *collector's items* die nu alleen nog maar te vinden zijn in obscure platenzaken – het soort met een eigenaardig wierookgeurtje in de lucht en een overjarige hippie achter de kassa. Wie niet openstaat voor een vinylqueeste kan terecht op de grote muziekstreamingdiensten: in 2006 bracht het Franse alternatieve label *Buda Musique* een compilatiealbum uit.

De invloed van de Ethio-jazz, het muziekgenre dat hoofdstad Addis Abeba in de jaren zestig op zijn grondvesten deed daveren, is duidelijk hoorbaar. Toch is Emahoy in de eerste plaats een klassiek geschoolde pianiste die trouw blijft aan haar Ethiopische roots. Ze ontleent de pentatonische toonstructuur – die gebruik maakt van vijf in plaats van de gebruikelijke zeven noten – aan orthodoxe liturgische muziek.

Emahoy schippert tussen jazz en klassiek. Haar muziek is minder experimenteel dan de piano-improvisaties van jazzvirtuozen zoals Bill Evans en Keith Jarrett, maar heeft meer *schwung* dan de nocturnes van Chopin. Ak-

koord, de opnamekwaliteit laat te wensen over en de albumhoes getuigt van weinig smaak, maar wat maakt dat uit als je zulke muzikale pareltjes krijgt voorgeschoteld. Emahoy levert een tijdloos album af dat al bij de eerste luisterbeurt tot de verbeelding spreekt. Afgaande op de songtitels verwacht je duistere en geladen muziek. *The Last Tears of a Deceased* zou niet misstaan op de cover van een misdaadroman. Wie vertrouwd is met het christelijke passieverhaal weet dat *Golgotha* en *The Garden of Gethesemanie* onheil voorspellen. En toch klinkt het album verrassend luchtig en dansbaar. De ideale achtergrondmuziek bij het lezen van een goed boek.

Tip voor de fijnproever: laat het album door je hoofdtelefoon schallen bij een nachtelijke wandeling langs het Conscienceplein. Opener *The Homeless Wanderer* komt tot zijn recht onder de verlichte voorgevel van de Carolus Borromeuskerk. De onderstaande Spotifycode wijst de weg ... ■

meer dan de Ethiopische Soeur Sourire

tekst: Lucas Van Looveren ■ beeld: Amber Peeters

tweëntwintigjarig

Levenslustig proevend
van de realiteit

Waaierend door de stad
zwevend door het leven

Ongemakkelijk bewust
van de zwaartekracht

Het oppervlak ebt weg
menselijkheid spoelt aan

Een visie van belang
sust kleurloze stemmen

De opkomst van grijs
in al haar vormen

Tussen de juiste mensen
zachter geworden

Diep in dons
kracht gevonden

poëzie en beeld: Hanne Collette

opgelost

laat je los
los te laat

jij te laat, te los
ik te vast, te vroeg

heb wordt had
kunnen zijn

vrving

Duimendraaien
draait mijn luim
luidt de draad

Nietsss

Duimendraaien
daadt te luid
duidt de maat

Rust één twee

Rust één twee

Rust één twee

Rust.

geen krijtstrepen meer

Ik mis nog steeds de aanblik van stoepkrijt in september
hoe het silhouet van verlaten kinderspel op het wegdek stond uitgelijnd

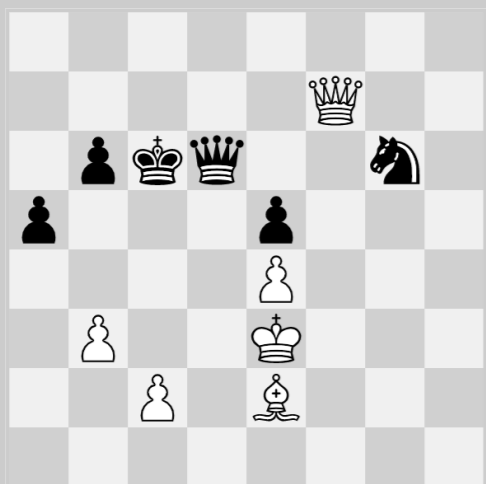
het is lang geleden dat de A.V.-laan laatst een speelstraat was

want vroeger was in de zomer alles mogelijk
een kind op rolschaatsen deed auto's buigen
en we leerden veel ook al was de schoolpoort dicht

de najaarsbui die het laatste regenboogwater in de goot deed sijpelen is al vele jaren heen

puzzel pagina

Zoals je vast al van kindsbeen af is verteld, is een *dwars* lezen een teken van uitzonderlijk intellectueel vermogen. Ja, iedereen weet dat, daar heb je geen bronvermelding voor nodig. Het is heus niet dat wij van de redactie graag aan *gatekeeping* doen, maar we vinden het daarentegen wel leuk (intellectueel gezien dan, je weet wel) om eens te zien of dat klopt. De schaakpuzzels op deze pagina's zijn afkomstig van onze eigen universitaire schaakclub: De Rode Loper. Geen zorgen, iemand anders neemt wel notities.

wit aan zet

wit aan zet

		8		6	2	5	1	
	7					3		6
	6							4
	1				4	2		
2			9	6				3
		9	5				4	
1							8	
7		6					3	
	5	3	4	1		7		

sudoku

		2			3		1		7
7				9					4
4					7	8			
3	4						2		8
		7					6		
2		9						7	5
				3	8				1
6						7			2
8		1		5				9	

Cara

Help! Studenten zoeken de ideale plaats om hun geliefde *Cara Pils* te drinken. Plaats jij de studenten op de juiste plek? De eerste student heeft zijn plaats al gevonden!

Elke *Cara Pils* moet één student hebben die zich verticaal of horizontaal van de pils bevindt.

Studenten mogen elkaar niet aanraken, ook niet diagonaal.

Buiten het veld staan er tips hoeveel studenten er zich bevinden in de rij of kolom.

Pilsen

	1	1	1	1	2	2
1						
1						
2						
0						
2						
1						

DOORBRAKEN

MEER DAN WAT GAL

omateur: Tim Vermeiren ■ beeld: Joke De Wilde

nieuw project van UAntwerpen zal studenten helpen met iets

De dienst Communicatie van UAntwerpen liet notuleren dat er binnen afzienbare tijd een nieuw project dat in de pijplijn zit op poten gezet zal worden opdat het in de steigers kan staan met als doel studenten te ondersteunen. De details zullen bepaald worden na een initiële aftoetsende fase. Er wordt budget vrijgemaakt voor een nieuwe website en campagne. De vragen over wat het project exact zal inhouden, welke parameters een indicatie geven dat er nood is aan het project en welke doelstellingen men wil halen om het project als geslaagd te beschouwen zullen later ontweken worden.

Dat het project initieel vaag blijft, is op zich geen probleem. Projectverantwoordelijke Els Komkommerwals: "Dat is de modus operandi van het hedendaagse communicatieparadigma. Studenten hebben al genoeg concrete dingen om zich zorgen over te maken; wij bieden ondersteuning door middel van buzzwords, opgevaardigd met beeld en quotes van steeds hetzelfde twintigtal studenten op hoogkwalitatief drukwerk. Hoe hoger de productiekosten, hoe breder de boodschap bij de modale student genegeerd kan worden. Het kernwoord is 'drempelverlagend', studenten van allerlei slag moeten zich halfslachtig kunnen vinden in het beeld van de universiteit dat we hun opdringen. Daarom hebben we in de loop der jaren een mooie verzameling foto's aangelegd van studenten die tot minderheidsgroepen behoren, zo tonen we hoe inclusief onze benadering is."

Er worden zoals altijd ook studenten betrokken bij het project. Komkommerwals: "Wij hechten grote waarde aan de input van de student, vooral als die student in dezelfde richting denkt als wij." Favorieten bij uitstek zijn de studentenvertegenwoordigers. Een van hen liet weten: "Als je als stuver een uitnodiging krijgt voor een participatief overlegmoment weet je dat het je kans is om van de universiteit een betere plek te maken. De eerste vergadering was constructief: iedereen kende elkaar al, maar we deden toch een voorstelrondje en er was ook een powerpoint." Toch reageert niet elke student positief: "Vroeger, voor corona, kreeg je op dat soort vergaderingen broodjes", liet een oudere stuver zich ontvallen, "als het me louter zou gaan om de illusie koesteren dat ik een belangrijke student ben die de wereld verandert, had ik wel op Twitter gezeten."

De organisatoren gaan prat op het belang van hun project, al kan niemand zich echt toeleggen op de uitwerking ervan. Komkommerwals: "Er zijn nog tal van andere taken en projecten waar niemand van gehoord heeft die ook allemaal héél belangrijk zijn. Die hebben eveneens stuk voor stuk drempelverlagende communicatiestrategieën nodig. Soms wordt het dan druk voor ons, maar we vergaderen zoveel als nodig tot het campusleven van de student beter wordt." De vraag stelt zichzelf dan of er niet beter geïnvesteerd kan worden in personeel dat wel werkt? "Dat moet haast wel! Er zijn gewoon zoveel projecten die we artificieel in leven houden. Daarom gaan er stemmen op om naast het huidige project nog een ander nieuw project te organiseren waarbij we de communicatie kunnen stroomlijnen. Zo kunnen de studenten die ons niet op mute hebben staan weten dat we hen kunnen helpen met iets. Misschien stellen we zelfs een halftijdse werknemer aan die het communicatieve en organisatorische werk van de universiteit op haar studenten afschuift. Je weet wel, *communitybuilding*." ■

De UA: "We zetten weer een stapje richting normaal studentenleven!"
Ook de UA: *cancelt alle feestplekken van de buitencampus*
Studenten:

De UA: "We willen immers inzetten op een werk- en leeromgeving die op positieve wijze bijdraagt aan mens en samenleving. Ook de UA: *brak toiletpapier op alle wc's*
Ik:

Kunst in gebouw R

het laatste woord

tekst: Pebbles Antonissen ■ beeld: Amber Peeters

CONTAMINATIE

Je zal het maar voorhebben: het ligt op het puntje van je tong en toch kan je er niet opkomen. Dat ene woord ontglipt je keer op keer. Ook dit jaar schiet dwars alle schlemielen in zulke navrante situaties onverdroten te hulp. Maandelijks laten we ons licht schijnen op een woord waar de meest vreemde betekenis, de meest rocamboleske herkomst of de grappigste verhalen achter schuilgaan. Deze editie nemen we de ‘contaminatie’ onder handen.

Er circuleren geruchten rond dat er naast COVID-19 en de griep, waarvan we met z'n allen het bestaan alweer vergeten waren, nog een besmettelijke ziekte de ronde doet. Ik zal me maar vast verexcuseren: het kan mogelijk zijn dat ook ik, als redactielid en student Taal- en letterkunde zijnde, er niet immuun voor ben en dat besef ik me.

Deze ziekte behoort tot een van de weinige die je niet enkele dagen aan je bed ketenen. Sterker nog, bij milde symptomen bemerkt de zieke zelf de besmetting vaak niet eens op. Onafgezien daarvan kan de omgeving zich er wel grondig aan irriteren. Typisch voor de aandoening is het door de war halen van twee woorden of uitdrukkingen door hun verwante betekenis. Het kan daarbij zowel om een eenmalige verspreking als om een ingeburgerde contaminatie gaan. De contaminatie maakt binnen de taalkunde onderdeel uit van de stijlfouten. Zoals ook het geval is bij veel medische ziekten moeten we de herkomst van de benaming voor deze

‘taalziekte’ in het Latijn zoeken. Het Latijnse ‘contaminare’, dat komt van ‘com’ (samen) en ‘tangere’ (aanraken), betekent namelijk ‘bezoedelen’.

Deze epidemie kan niet worden ingeperkt door mondklappers, anderhalve meter afstand en ontsmettingsgel, maar wel door aandachtige taalgebruikers. Er zullen harde middelen bovengehaald moeten worden om de ziekte volledig uit te roeien, want sommige contaminaties zijn inmiddels zo algemeen ingeburgerd dat ze moeilijk nog als fout kunnen worden aangemerkt. Bekritisieren (van beoordelen en kritiseren) en per ongeluk (van bij ongeluk en per abuis) zijn daar duidelijke voorbeelden van. Versteende contaminaties zullen niet snel weer uit onze taal verdwijnen, tenminste niet zonder windje in de rug van een Marc Van Ranst voor taal. Een bijkomend probleem is dat niet iedereen contaminaties wil bestrijden: ze worden soms bewust ingezet om een komisch effect te creëren, zoals het geval is in ‘je moet hem niet al het gras uit de mond maaien’ (van ‘het gras voor de voeten wegmaaien’ en ‘de woorden uit de mond nemen’). Het gaat dan niet langer om een stijlfout, maar om een stijlfiguur.

Gelukkig kon ik het beste medicijn verkrijgen zonder voorschrift en kostte het niet duur: mijn artikels nachecken voor ik ze inzend en een eindredactie die de *dwars* grondig controleert voor ze wordt uitgeprint. Een combinatie van een zelftest en een doeltreffend geneesmiddel blijkt nogmaals het meest efficiënt. ▣

N'oubliez pas de vivre

